

HE 194/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kalastuslain 8 a ja 88 §:n, metsästyslain 8 §:n ja poronhoitolain 2 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kalastuslakia, metsästyslakia ja poronhoitolakia siten, että niissä olevat viittaukset kumotun lääninhallituslain mukaisiin lääneihin poistetaan.

Kalastuslakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maksullinen viehekalastusoikeus olisi voimassa entisten läänien sijaan niin sanotuissa kalastuslääneissä. Ehdotus ei merkitsisi muutosta viehekalastusoikeuden sisältöön tai laajuuteen.

Metsästyslakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Lapin lääniin kuuluneiden kuntien

asukkaille annettu metsästysoikeus valtion maalla säilyisi entisellään läänien lakkaamisesta huolimatta.

Poronhoitolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että poronhoitoalueen määrittelyssä otettaisiin huomioon valtion aluehallintoon liittyvässä aluejaossa sekä kuntajaossa tapahtuneet muutokset. Ehdotus ei merkitsisi muutosta poronhoitoalueen maantieteellisiin rajoihin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2015 alusta.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Lääninhallituslaki (22/1997) kumottiin valtion aluehallinnon uudistamista koskevan lainsäädännön voimaantulon annettulla lailla (903/2009). Kyseisen voimaantulolain 14 § sisältää aluejaosta johtuvien vaikutusten siirtymäsäännökset. Siirtymäsäännöksen mukaan tietynsisältöisen oikeuden alueellisen ulottuvuuden tai velvollisuuden perusteiden määräytyminen voi tapahtua vanhan lääninjoon mukaisesti viiden vuoden ajan lain voimaantulosta. Viiden vuoden siirtymäaika päättyy vuoden 2014 lopussa, minkä vuoksi läänijakoon liitoksissa oleva lainsäädäntö tulee saattaa asianmukaiseksi.

Kalastuslaissa (286/192) säädetään kalastusoikeudesta, kalavarojen käytöstä ja hoidosta sekä osin myös kalatalouden hallinnosta. Kalastuslain 8 §:ssä säädetään viehekalastusoikeudesta, jonka maksullisuutta koskevat säännökset ovat 88 §:n 2 momentissa. Jokaisen 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua viehekalastusta harjoittavan on suoritettava valtiolle vuosittain viehekalastusmaksu kunkin sellaisen läänin osalta, jonka alueella henkilö harjoittaa viehekalastusta. Viehekalastusmaksu on 31 euroa kalenterivuodelta tai seitsemän euroa kultakin enintään seitsemän vuorokauden kalastusjaksolta. Viehekalastusmaksua ei kuitenkaan peritä alle 18-vuotiaalta eikä 65 vuotta täyttäneeltä eikä myöskään viehekalastuksesta, jota harjoitetaan yleisellä vesialueella.

Maksullisen viehekalastusoikeuden alueellinen ulottuvuus on siis kytketty vanhaan läänijakoon. Koska esitettyä uutta kalastuslakia ei ehditä saattaa voimaan vuoden 2015 alusta, on tarpeen muuttaa voimassa olevan kalastuslain 88 §:n 2 momenttia. Pykälään esitetään tehtäväksi muutos, jonka mukaan maksullisen viehekalastusoikeuden alueellinen ulottuvuus määriteltäisiin niin sanottujen kalastusläänien perusteella.

Pykälään lisättäisiin uusi kolmas momentti, jossa kalastusläänit määriteltäisiin. Esityksen mukaan kalastusläänit muodostuisivat maakuntajakolaissa (1157/1997) tarkoitetuista

maakunnista, joita koskevan päätöksen valtioneuvosto on tehnyt 22 päivänä lokakuuta 2009 (799/2009). Kolmannen momentin mukaan viehekalastusoikeus voitaisiin lunastaa Etelä-Suomen, Länsi-Suomen, Itä-Suomen, Oulun ja Lapin kalastuslääneihin. Kalastusläänit koostuisivat samoista maakunnista, jotka aikaisemman läänijaon mukaan ovat kuuluneet asianomaiseen lääniin. Lisäyksen johdosta pykälän kolmannelta momentista tulisi muutoksen jälkeen neljäs momentti.

Myös kalastuslain 8 a §:n neljättä momenttia on tarpeen muuttaa siten, että lääniin kohdistuva viittaus muutetaan kalastuslääniksi.

Metsästyslain (615/1993) 8 §:ssä säädetään, että henkilöllä, jonka kotipaikka on Lapin lääniin kuuluvassa kunnassa tai Kajaanin, Hyrynsalmen, Kuhmon, Kuusamon, Paltamon, Pudasjärven, Puolangan, Ristijärven, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Vaalan tai Vuolijoen kunnassa, on oikeus metsästä kotikunnassaan valtion omistamilla alueilla. Pohjois-Suomen asukkaiden vapaa oikeus metsästä on vanhaa perua. Jotta metsästystä on voitu valvoa, metsästyskorttiin on merkitty kotikunta.

Läänejä koskeva siirtymäsäännöksen voimaolon loppuminen johtaisi ennakoimattomaan oikeudenmenetykseen Lapin läänin kuntien asukkaille. Pykälän sanamuotoa muutettaisiin siten, että Lapin lääni korvattaisiin Lapin maakunnalla ja aiemmin luettelomaisesti mainitut kunnat korvattaisiin Kainuun maakunnalla siltä osin kuin ne kuuluvat Kainuun maakuntaan. Lisäksi vanhahko kotipaikkatermi muutettaisiin ajantasaiseksi viittaamalla kotikuntalain (201/1994) 2 §:n mukaiseen kotikuntakäsitteeseen.

Poronhoitolaissa (848/1990) säädetään oikeudesta omistaa poroja ja laiduntaa niitä maan omistus- ja hallintasuhteista riippumatta sekä eräistä muista poronhoitoon liittyvistä oikeuksista. Laki koskee myös poronhoidon hallintoa, porojen enimmäismäärää, luettelointia ja merkitsemistä sekä porojen aiheuttamien vahinkojen ehkäisemistä, arviointia ja korvaamista.

Poronhoitolain 2 §:n 1 momentissa määritellään poronhoitoalue eli alue, jonka perusteella määräytyy oikeus harjoittaa porotaloutta. Säännöksen nykyisen sanamuodon mukaan poronhoitoalueeseen kuuluu Lapin läänin alue Kemin ja Tornion kaupunkeja sekä Keminmaan kuntaa lukuun ottamatta. Lisäksi siihen kuuluvat Oulun läänistä Hyrynsalmen, Kuivaniemen, Kuusamon, Pudasjärven, Suomussalmen, Taivalkosken ja Yli-Iin kuntien alueet sekä Kiiminkijoen ja Puolanka-Hyrynsalmi maantien pohjoispuolella olevat alueet Puolangan, Utajärven ja Ylikiimingin kunnista.

Poronhoitoalue on jaettu eri paliskuntien alueisiin. Paliskuntien toimialueiden rajat vahvistaa lain 6 §:n mukaan Lapin aluehallintovirasto. Lain 52 §:n mukaan myös poronhoitolain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonta on keskitetty Lapin aluehallintoviraston tehtäväksi, vaikka osa poronhoitoalueesta sijaitseekin Pohjois-Suomen aluehallintoviraston toimialueella.

Valtion aluehallintoon liittyvän aluejaon muutoksia koskevan viiden vuoden siirtymäajan päätyttyä poronhoitolain 2 §:n 1 momentista on tarpeen poistaa viittaukset aiempaan läänijakoon. Lisäksi säännöstä on tarpeen päivittää kuntajaossa tapahtuneiden muutosten vuoksi.

Mainittua säännöstä ehdotetaan muutettavaksi teknisluonteisesti siten, että siinä viitattaisiin läänijaon sijasta maakuntajakoon. Poronhoitoalue käsittäisi Lapin maakunnan alueen Kemiä, Keminmaata ja Torniota lukuun ottamatta sekä säännöksessä erikseen määriteltävät osat Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntien alueesta. Määrittely kytkettäisiin voimassa olevan pykälän tapaan osin kunta- jaotukseen ja osin muihin määrittelyihin. Säännöksessä otettaisiin huomioon kuntajaossa tapahtuneet muutokset eli Yli-Iin ja Ylikiimingin liittyminen Ouluun ja Kuivanie-

men yhdistyminen Iin kanssa sekä Suomen tieluokituksessa tapahtuneet muutokset.

Lisäksi varauduttaisiin mahdollisiin tuleviin kuntajaossa tapahtuviin muutoksiin kiinnittämällä niin sanottua vapaata metsästysoikeutta koskevan alueen ja poronhoitoalueen määrittely 31 päivänä joulukuuta 2014 vallitsevan tilanteen mukaisesti kuntarajoihin. Nämä rajat on siinä määrin helppoa tarkistaa, ettei säännöksen tuleva soveltaminen olisi ongelmallista.

2 Esityksen vaikutukset

Kalastuslakiin ehdotetulla muutoksilla ei ole taloudellisia vaikutuksia eikä vaikutuksia viehekalastusoikeuden sisältöön tai laajuuteen.

Metsästyslain 8 §:n muutos ei aiheuttaisi muutoksia nykytilaan.

Poronhoitolakiin ehdotetulla muutoksella ei ole taloudellisia vaikutuksia eikä vaikutuksia viranomaisten tehtäviin tai toimijoiden asemaan.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Kiireellisestä aikataulusta sekä esitettyjen muutosten teknisestä luonteesta johtuen esityksestä ei ole pyydetty lausuntoja.

4 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan vuoden 2015 alusta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**kalastuslain 8 a ja 88 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kalastuslain (286/1982) 8 a §:n 4 momentti ja 88 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 8 a §:n 4 momentti laissa 293/2012 ja 88 §:n 2 momentti laissa 899/2013, sekä *lisätään* 88 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1001/2001 ja 899/2013, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

8 a §

 Kalastusmatkailuyrittäjän tulee 1 momentissa tarkoitetun luvan saatuaan suorittaa kalenterivuositain valtiolle 100 euron suurinen viehekalastusmaksu kunkin sellaisen 88 §:n 3 momentissa tarkoitetun kalastusläänin osalta, jonka alueella kalastusmatkailuyrittäjä järjestää kalastusmatkailutilaisuuksia.

88 §

 Jokaisen 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua viehekalastusta harjoittavan on suoritettava valtiolle vuosittain viehekalastusmaksu. Viehekalastusmaksu on 31 euroa kalenterivuodelta tai seitsemän euroa seitsemän vuorokauden kalastusjaksolta kunkin sellaisen 3 momentissa tarkoitetun kalastusläänin osalta, jonka alueella henkilö harjoittaa viehekalastusta. Viehekalastusmaksua ei kuitenkaan peritä alle 18-vuotiaalta eikä 65 vuotta täyt-

täneeltä eikä myöskään viehekalastuksesta, jota harjoitetaan yleisellä vesialueella.

Kalastusläänejä ovat:

1) Etelä-Suomen kalastuslääni, joka muodostuu Uudenmaan, Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakunnista;

2) Länsi-Suomen kalastuslääni, joka muodostuu Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pirkanmaan, Keski-Suomen, Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnista;

3) Itä-Suomen kalastuslääni, joka muodostuu Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan maakunnista;

4) Oulun kalastuslääni, joka muodostuu Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakunnista;

5) Lapin kalastuslääni, joka muodostuu Lapin maakunnasta.

 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki**metsästyslain 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsästyslain (615/1993) 8 § seuraavasti:

8 §
*Kuntalaisen oikeus metsästää valtion
alueella*

tai Kuusamon, Pudasjärven tai Taivalkosken
kunnassa, sellaisina kuin ne olivat 31 päivänä
joulukuuta 2014, on oikeus metsästää koti-
kunnassaan valtion omistamilla alueilla.

Henkilöllä, jonka kotikuntalain (201/1994)
2 §:ssä tarkoitettu kotikunta on Lapin tai
Kainuun maakuntaan kuuluvassa kunnassa

_____ päivä _____
Tämä laki tulee voimaan _____
20 .

3.

Laki**poronhoitolain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poronhoitolain (848/1990) 2 §:n 1 momentti seuraavasti:

2 §

Poronhoitoalue

Poronhoitoalue käsittää Lapin maakunnan alueen Kemiä, Keminmaata ja Torniota lukuun ottamatta sekä Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntien alueesta Kuusamon, Taivalkosken, Pudasjärven, Suomussalmen ja Hyrynsalmen, Oulusta entisen Yli-Iin kunnan alueen ja entisen Ylikiimingin kunnan alueesta Kiiminkijoen pohjoispuolella olevan

alueen, iistä entisen Kuivaniemen kunnan alueen sekä Puolangasta ja Utajärvestä Kiiminkijoen ja seututie 891:n (Hyrynsalmi-Puolanka) pohjoispuolella olevat alueet sellaisina kuin ne olivat 31 päivänä joulukuuta 2014.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
 ta 20 .

Helsingissä 16 päivänä lokakuuta 2014

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri

ANTTI RINNE

Maa- ja metsätalousministeri Petteri Orpo

*Liitteet
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

kalastuslain 8 a ja 88 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kalastuslain (286/1982) 8 a §:n 4 momentti ja 88 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 8 a §:n 4 momentti laissa 293/2012 ja 88 §:n 2 momentti laissa 899/2013, sekä lisätään 88 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1001/2001 ja 899/2013, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 a §

8 a §

Kalastusmatkailuyrittäjän tulee 1 momentissa tarkoitetun luvan saatuaan suorittaa kalenterivuositain valtiolle 100 euron suuruisen viehekalastusmaksu kunkin sellaisen 88 §:n 2 momentissa tarkoitetun läänin osalta, jonka alueella kalastusmatkailuyrittäjä järjestää kalastusmatkailutilaisuuksia.

Kalastusmatkailuyrittäjän tulee 1 momentissa tarkoitetun luvan saatuaan suorittaa kalenterivuositain valtiolle 100 euron suuruisen viehekalastusmaksu kunkin sellaisen 88 §:n 3 momentissa tarkoitetun kalastuslänin osalta, jonka alueella kalastusmatkailuyrittäjä järjestää kalastusmatkailutilaisuuksia.

88 §

88 §

Jokaisen 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua viehekalastusta harjoittavan henkilön on suoritettava valtiolle vuosittain viehekalastusmaksu. Viehekalastusmaksu on 31 euroa kalenterivuodelta tai seitsemän euroa seitsemän vuorokauden kalastusjaksolta kunkin sellaisen läänin osalta, jonka alueella henkilö harjoittaa sanottua viehekalastusta. Viehekalastusmaksua ei kuitenkaan peritä alle 18-vuotiaalta eikä 65 vuotta täyttäneeltä henkilöltä eikä myöskään viehekalastuksesta, jota harjoitetaan yleisellä vesialueella.

Jokaisen 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua viehekalastusta harjoittavan on suoritettava valtiolle vuosittain viehekalastusmaksu. Viehekalastusmaksu on 31 euroa kalenterivuodelta tai seitsemän euroa seitsemän vuorokauden kalastusjaksolta kunkin sellaisen 3 momentissa tarkoitetun kalastuslänin osalta, jonka alueella henkilö harjoittaa viehekalastusta. Viehekalastusmaksua ei kuitenkaan peritä alle 18-vuotiaalta eikä 65 vuotta täyttäneeltä eikä myöskään viehekalastuksesta, jota harjoitetaan yleisellä vesialueella.

Kalastusläänejä ovat:

1) *Etelä-Suomen kalastuslääni, joka muodostuu Uudenmaan, Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakunnista;*

2) *Länsi-Suomen kalastuslääni, joka muodostuu Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pirkanmaan, Keski-Suomen, Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnista;*

3) *Itä-Suomen kalastuslääni, joka muodostuu Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan maakunnista;*

4) *Oulun kalastuslääni, joka muodostuu Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakunnista;*

5) *Lapin kalastuslääni, joka muodostuu Lapin maakunnasta.*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 .

2.

Laki**metsästyslain 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsästyslain (615/1993) 8 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

8 §

Kuntalaisen oikeus metsästää valtion alueella

Kuntalaisen oikeus metsästää valtion alueella

Henkilöllä, jonka kotipaikka on Lapin läänin kuuluvassa kunnassa tai Kajaanin, Hyrynsalmen, Kuhmon, Kuusamon, Paltamon, Pudasjärven, Puolangan, Ristijärven, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Vaalan tai Vuolijoen kunnassa, on oikeus metsästää kotikunnassaan valtion omistamilla alueilla.

Henkilöllä, jonka kotikuntalain (201/1994) 2 §:ssä tarkoitettu kotikunta on Lapin tai Kainuun maakuntaan kuuluvassa kunnassa tai Kuusamon, Pudasjärven tai Taivalkosken kunnassa, sellaisina kuin ne olivat 31 päivänä joulukuuta 2014, on oikeus metsästää kotikunnassaan valtion omistamilla alueilla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki**poronhoitolain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poronhoitolain (848/1990) 2 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Poronhoitoalue

Poronhoitoalue käsittää Lapin läänin alueen Kemin ja Tornion kaupunkeja sekä Keminmaan kuntaa lukuun ottamatta ja Oulun läänistä Hyrynsalmen, Kuivaniemen, Kuusamon, Pudasjärven, Suomussalmen, Taivalkosken ja Yli-Iin kuntien alueet sekä Kiiminkijoen ja Puolanka–Hyrynsalmi maantien pohjoispuolella olevat alueet Puolangan, Utajärven ja Ylikiimingin kunnista.

Ehdotus

2 §

Poronhoitoalue

Poronhoitoalue käsittää Lapin maakunnan alueen Kemiä, Keminmaata ja Torniota lukuun ottamatta sekä Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntien alueesta Kuusamon, Taivalkosken, Pudasjärven, Suomussalmen ja Hyrynsalmen, Oulusta entisen Yli-Iin kunnan alueen ja entisen Ylikiimingin kunnan alueesta Kiiminkijoen pohjoispuolella olevan alueen, listä entisen Kuivaniemen kunnan alueen sekä Puolangasta ja Utajärvestä Kiiminkijoen ja seututie 891:n (Hyrynsalmi-Puolanka) pohjoispuolella olevat alueet sellaisina kuin ne olivat 31 päivänä joulukuuta 2014.

—————
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 .